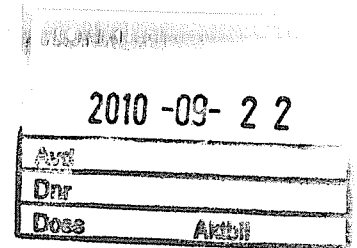

SÖKANDE

Bravida Sverige AB, 556197-4188

Ombud: Advokat Liselott Fröstad
Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB
Box 3124
103 62 Stockholm

MOTPART

Landstinget i Uppsala län

Ombud: Advokat Jens Pedersen och jur. kand Jessica Karlsson
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att Landstinget i Uppsala läns upphandling avseende luftbehandling för Psykiatrins Hus ska rättas på så sätt att en ny utvärdering ska göras med bortseende från TKI Teknikinstallationer AB:s, Fresh Air Ventilation AB:s och YIT Sverige AB:s anbud.

BAKGRUND

Landstinget i Uppsala län (landstinget) har genomfört en upphandling avseende luftbehandling för Psykiatrins Hus, DE 57. I tilldelningsbeslut som tillställdes anbudsgivarna den 5 juli 2010 angavs att TKI Teknikinstallationer AB (TKI) antagits som leverantör.

YRKANDEN

Bravida Sverige AB (bolaget) begär överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse genom en ny anbudsutvärdering vidtagits. Vid den anbudsutvärderingen ska inte TKI:s, Fresh Air Ventilation AB:s (Fresh) och YIT Sverige AB:s (YIT) anbud utvärderas.

Landstinget yrkar att förvaltningsrätten ska avslå ansökan om överprövning.

GRUNDER

Bolaget

Bolaget anför till stöd för sin talan bl.a. följande. Under AFB.5 - Anbudsprövning - anges att prövningen av anbuderna kommer att ske i fyra steg där landstinget först kontrollerar att anbuderna inkommit i rätt tid. I steg två kontrolleras att anbuderna innehåller efterfrågade uppgifter och uppfyller övriga ställda krav i förfrågningsunderlaget. Därefter kontrolleras att anbudsgivarna uppfyller de under AFB.51 ställda kraven och slutligen ska anbuderna utvärderas enligt AFB.52. Av AFB.51 framgår vilka krav som ställs på anbudsgivarnas ekonomiska ställning och tekniska kapacitet. Bland annat anges att anbudsgivaren ska ha ekonomisk styrka att genomföra entreprenaden. Anbudsgivarens årsomsättning inklusive återopande av annans ekonomiska kapacitet ska uppgå till minst fyra gånger anbudssumman. När det gäller teknisk kapacitet ska detta visas genom en förteckning med minst fem för anbudsgivaren utvalda slutförda entreprenader under de fem

senaste åren åtföljda av en förteckning med uppgifter om värde, tidpunkt och plats för entreprenaderna. Under AFB.52 anges att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt nedan angivna kriterier kommer att antas. Kriterier Viktprocent: Pris 80 procent och Tekniskt kunnande 20 procent. När det gäller kriteriet Tekniskt kunnande bedöms och viktas projektledare/arbetsledares erfarenhet och kompetens. Personens kunskap och kompetens för sin befattning i entreprenaden bedöms utifrån lämnade uppgifter i CV och personens erfarenhet av tidigare utförda likvärdiga arbeten vilket bedöms utifrån likvärdighet av tidigare projekt samt omdöme från referens.

Vid utgången av anbudstiden den 4 juni 2010 hade fem anbud ingivits. Bolaget har ingivit ett komplett anbud innehållande samtliga efterfrågade uppgifterna. I sitt anbud har bolaget uppgivit sin organisation med namngivna personer bland annat innehållande uppgift om ombud, arbetschef, projektledare, kvalitetsansvarig, miljöansvarig, fuktskyddsansvarig m.fl. Av tilldelningsbeslutets bilagor framgår anbudsprövningen i de fyra beskrivna stegen. Samtliga anbud har enligt bilaga 1 till tilldelningsbeslutet inkommit i rätt tid. Enligt bilaga 2 till tilldelningsbeslutet har landstinget kontrollerat att anbuden innehåller efterfrågade uppgifter och uppfyller övriga ställda krav i förfrågningsunderlaget. Av denna bilaga kan utläsas att anbudsgivare nr 4, Fresh, inte har bifogat å-prislista. I övrigt är antecknat att samtliga anbudsgivare uppfyller ställda krav. I steg 3 har landstinget kontrollerat krav enligt AFB.51, dvs. krav på ekonomisk ställning och teknisk kapacitet. Av bilaga 3 till tilldelningsbeslutet framgår att anbudsgivare nr 2 inte uppfyller krav på ekonomisk styrka, varför detta anbud inte har gått vidare till steg 4. Anbudsgivare nr 4 - Fresh har utvärderats trots att detta anbud inte har uppfyllt samtliga krav i steg 2. Slutligen har landstinget i steg 4 genomfört en utvärdering av anbuden enligt AFB.52. Av bilaga 4 till tilldelningsbeslutet framgår att anbud nr 1, TKI, har haft det lägsta priset och därmed erhållit den högsta viktade poängen avseende utvärde-

ringskriteriet pris. När det gäller kriteriet tekniskt kunnande arbetsledare/projektledare har samtliga anbudsgivare erhållit högsta poäng.

Bolaget har vid en genomgång av TKI:s anbud konstaterat att anbudet inte uppfyller ställda skall-krav. Enligt AFC.2223 ska entreprenörens fukt-skyddsansvarige anges i anbudet. Någon uppgift om vem som är fukt-skyddsansvarig framgår inte av TKI:s anbud. Vidare uppställs i förfrågningsunderlaget krav på att intyg SKV 4820 från Skatteverket inte får vara äldre än tre månader. Det intyg som inlämnats av TKI är från den 16 februari 2010 alltså äldre än tre månader vid anbudstidens utgång. Vidare har i förfrågningsunderlaget och i anbudsförmuläret angetts att ”ifylld à-prislista för Luftbehandlingsinstallationer upprättad enligt Svensk Ventilation och Plåtslageriernas riksförbunds à-prislistemall” ska bifogas anbudet. Därutöver ska vissa à-priser redovisas i anbudsförmuläret. TKI har endast fyllt i de à-priser som finns angivna i anbudsförmuläret. Någon bifogad à-prislista finns inte till TKI:s anbud. Det ska noteras att den à-prislista som ska bifogas anbudet är avsevärt mer omfattande än den som finns angiven i anbudsförmuläret, varför det är två skilda listor.

Landstinget har själva noterat att Fresh anbud inte uppfyller kravet på bifogad à-prislista, trots detta har Fresh anbud gått vidare och utvärderats. Utöver denna brist uppfyller Fresh anbud även i andra avseenden inte ställda skall-krav. Freshs anbud saknar uppgift om vem som ska vara fukt-skyddsansvarig. I förfrågningsunderlaget under AFB.51 har uppställts som krav på anbudsgivarens ekonomiska ställning att denne ska ha en årsomsättning som uppgår till minst fyra gånger anbudssumman. Av Fresh anbudsförmulär framgår att anbudssumman uppgår till 16 670 000 kr. Detta innebär att Fresh för att uppfylla kravet ovan måste ha en årsomsättning om minst 66 680 000 kr. Av de årsredovisningar som ingivits av Fresh framgår att årsomsättningen för 2007 var 50 570 915 kr och för 2008 var

51 649 914 kr. Inte heller i detta avseende uppfyller Fresh anbud uppställda skall-krav.

När det gäller YIT:s anbud kan det konstateras att inte heller detta uppfyller kravet på angivande av fuktskyddsansvarig. Av de administrativa föreskrifterna AFB.31 framgår att för redovisning av tekniskt kunnande ska CV och tre utvalda referensprojekt för projektledare/arbetsledare bifogas. CV ska som minimum innehålla namn, ålder, kontaktuppgifter, utbildningar, anställningar och befattningar. Referensprojekt för personen presenteras med uppgift om befattning i projektet, kort beskrivning av projektet, projektets värde, tidpunkt och plats åtföljt av kontaktuppgifter till beställarrepresentant. YIT har som bilaga 8 till sitt anbud bifogat CV för Kenny Karlsson, som i anbudsformuläret angivits som arbetsledare/projektledare, samt referensobjekt för Kenny Karlsson. Av de presenterade referensprojekten framgår inte vilken befattning Kenny Karlsson har haft i dessa. Det finns inte heller någon kort beskrivning av projektet.

Det kan konstateras att landstinget har utvärderat ovan angivna anbud trots att dessa inte har uppfyllt de skall-krav som uppställts i förfrågningsunderlaget. Om den upphandlande myndigheten väljer att använda skall-krav i sin anbudsfrågan kan denna vid utvärderingen inte bortse från dessa skall-krav. Det följer av praxis att det strider mot de principer som ska gälla för offentlig upphandling enligt 1 kap. 9 § LOU att utvärdera ett anbud som inte uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget uppställda skall-krav. I förfrågningsunderlaget finns angivet bland annat att anbudet ska innehålla uppgift om fuktskyddsansvarig, att” ifylld à-prislista för Luftbehandlingsinstallationer upprättad enligt Svensk Ventilation och Plåtslageriernas riksförbunds à-prislistemall” ska bifogas anbudet, att intyg SKV 4820 inte får vara äldre än tre månader, att anbudsgivaren måste ha en årsomsättning som minst uppgår till fyra gånger anbudssumman, att det av referenser för arbetsledare/projektledare ska framgå vilken befattning denne haft samt

kort beskrivning av projektet. Det kan konstateras att TKI:s, Freshs och YIT:s anbud brister i flera av dessa avseenden. Landstinget har genom att utvärdera dessa anbud och anta anbudet från TKI förfarit i strid med LOU och principerna om likabehandling och om transparens.

I 1 kap. 9 § LOU slås fast vilka principer som ska gälla för offentlig upphandling. Där anges att vid upphandlingar ska bland annat de grundläggande gemenskapsrättsliga principerna om likabehandling, transparens och förutsebarhet gälla. Detta innebär att samtliga de omständigheter som en upphandlande myndighet eller enhet kommer att tillmäta betydelse vid upphandlingen och utvärderingen av anbuden ska vara förutsebara och framgå av förfrågningsunderlaget och att alla anbudslämnare ska behandlas på ett likvärdigt och förutsebart sätt. Av ovan lämnade redogörelse framgår att TKI:s, Freshs, och YIT:s anbud har utvärderats trots att de inte uppfyller uppställda skall-krav. Av bland annat EG-domstolens avgörande C-243/89, Kommissionen mot Danmark, framgår att det inte är förenligt med principen om likabehandling att ett anbud kvalificeras för utvärdering om samtliga uppställda skall-krav inte är uppfyllda eftersom en sådan ordning innebär att en objektiv jämförelse av anbuden i sådant fall inte låter sig göras. På grund av att landstinget vid prövningen av lämnade anbud inte följt de föreskrifter som myndigheten självt uppställt i förfrågningsunderlaget har TKI felaktigt tilldelats upphandlingen och Freshs samt YIT:s anbud utvärderats trots att skall-kraven inte är uppfyllda. Istället skulle bolaget, vars anbud är det enda som uppfyller samtliga uppställda skall-krav, ha tilldelats upphandlingen. Bolaget har i upphandlingen således inte behandlats på ett likvärdigt sätt i förhållande till övriga anbudsgivare. Då detta fått till följd att bolaget inte tilldelats kontrakt i denna del har bolaget lidit eller kan komma att lida skada.

Landstinget

Landstinget anför till stöd för sin inställning bl.a. följande. Det noteras att bolagets anbudssumma uppgår till 22 633 265 kr. Vinnande anbudsgivares anbudssumma uppgår till 16 850 099 kr. Bolagets anbud kom på fjärde plats i utvärderingen.

Landstinget bestrider att vinnande anbud inte uppfyller ställda krav eller att upphandlingen skulle vara behäftad med någon brist i något avseende. I de fall förvaltningsrätten kommer fram till att upphandlingen i och för sig skulle vara behäftad med någon mindre brist, gör landstinget gällande att den eventuella bristen inte är av sådan beskaffenhet att den motiverar ett ingripande enligt LOU. Ingenting av det som bolaget anført i sin ansökan om överprövning ger anledning till annan bedömning.

I administrativa föreskrifter, AFC.2223, anges att entreprenörens fukt-skyddsansvarige ska anges i anbudet. Det som anges i förfrågningsunderlaget avseende fuktskyddsansvarig har tillkommit av ett förbiseende. Detta framgår även av det faktum av att nu aktuell skrivning angetts i fel kod i administrativa föreskrifter. Anbuds form och innehåll är något som ska anges i administrativa föreskrifter, AFB.31. I en ventilationsentreprenad av nu aktuellt slag finns heller inte något behov av en fuktskyddsansvarig. Det kan även konstateras att endast en anbudsgivare angett fuktskyddsansvarig i sitt anbud. Landstinget gör mot bakgrund härav gällande att denna eventuella brist inte på något sätt motiverar ett ingripande med stöd av LOU. Det ska även noteras att detta inte är kopplat vare sig till något skall-krav eller till utvärderingen eller att några krav på personalresurser skulle röra fuktskydd.

Vad gäller intyg SKV 4820 och påståendet att detta skulle vara för gammalt anføres följande. I första hand gör landstinget gällande att skrivningen i förfrågningsunderlaget, administrativa föreskrifter AFB.31, p.g.a. ett mind-

re förbiseende inte kommit att bli optimalt. Det anges nämligen inte hur det tre månaderna ska räknas eller annorlunda uttryckt från vilken tidpunkt tremånadersperioden ska räknas och vid vilken tidpunkt dessa månader har passerats, dvs. intyget skulle då ha blivit för gammalt. Det kan konstateras att skrivningen kan förstås och tolkas på många olika sätt. Det kan till exempel konstateras att alla ingivna SKV 4820 uttagna före den 11 april 2010 nu är för gamla, för gamla när anbuden utvärderas, när tilldelningsbeslutet fattas och när upphandlingskontrakt upprättas. Någon definitiv ledning för hur denna skrivning ska tolkas finns dessvärre inte.

Landstinget konstaterar att det rör sig om en myndighetsuppgift, en myndighetsuppgift som är lättillgänglig. Härutöver kan konstateras att efter den 1 januari 2008 har en ny sista mening införts i 9 kap. 8 § LOU som uttryckligen anger att just sådana uppgifter som nu är aktuella är tillåtna att komplettera. Härutöver förtjänas i sammanhanget att påpekas att från och med den 15 juli 2010 har upphandlande myndigheter rätt att inhämta SKV 4820 direkt från Skatteverket bland annat på grund av det handlar om myndighetsuppgifter som är tillgängliga för alla som frågar efter dem. Det kan även konstateras att många upphandlande myndigheter sedan lång tid tillbaka inhämtat SKV 4820, bl.a. för att slippa föra den diskussion som landstinget nu för med bolaget. Mot bakgrund av att skrivningen således är otydlig gör landstinget gällande att det skulle strida mot proportionalitetsprincipen att förkasta vinnande anbud såsom bolaget gör gällande.

Landstinget åberopar Kammarrätten i Stockholms dom i mål 3950-02. I de fall förvaltningsrätten kommer fram till att upphandlingen i och för sig skulle vara behäftad med någon mindre brist, gör landstingsservice därför gällande att den eventuella bristen inte är av sådan beskaffenhet att den motiverar ett ingripande enligt LOU. Ingenting av det som bolaget anfört i sin ansökan om överprövning ger anledning till annan bedömning. Ett synsätt som nu anförts får även stöd av Regeringsrättens resonemang i RÅ

2002 ref. 50. Mot bakgrund av att bolaget kom först på fjärde plats i utvärderingen har i vart fall bolaget inte lidit någon skada. Nu aktuell omständighet motiverar således inte under några förhållanden ett ingripande i enlighet med LOU.

För det fall förvaltningsrätten inte instämmer med det ovan anförda gör landstinget gällande att även om förvaltningsrätten skulle finna att upphandlingen i denna del i för sig skulle vara behäftad med någon mindre brist, gör landstinget gällande att den eventuella bristen inte är av sådan beskaffenhet att den motiverar ett ingripande enligt LOU. Landstinget gör gällande att det skulle strida mot proportionalitetsprincipen att förkasta vinnande anbud såsom bolaget gör gällande.

Vad gäller påstådd brist angående prislista anför landstinget följande. För det första har landstinget genom komplettering inhämtat ”prislista för luftbehandlingsinstallationer upprättad enligt svensk Ventilation och Plåtslageriernas riksförbund à-prislistemall”. Landstinget gör gällande att denna komplettering är tillåten enligt 9 kap. 8 § LOU. Härutöver kan konstateras att prislistan inte utvärderats. Enligt administrativa föreskrifterna AFB.31, AFB.52 och AFB.611 ska inte heller denna prislista utvärderas. I administrativa föreskrifterna AFB.52 och AFC.611 anges klart och tydligt att à-priser som ska redovisas i anbudsformuläret är de priser som ska utvärderas. Fråga är således om en uppgift som inte ska beaktas i vare sig kvalificeringsfasen eller utvärderingsfasen. Annan bedömning kan därför inte göras än att fråga är om en mindre brist, fråga är om någon brist överhuvudtaget, som inte motiverar något ingripande med stöd av LOU överhuvudtaget. Det bolaget anför har inte påverkat utgången i upphandlingen överhuvudtaget. Det kan dessutom konstateras att priserna i prislistan och à-priser som ska redovisas i anbudsformuläret i vissa delar är identiska. Även i denna del åberopar landstinget Kammarrätten i Stockholms dom i

mål 3950-02. Landstinget gör således gällande att det skulle strida mot proportionalitetsprincipen att ingripa med stöd av LOU på denna grund.

Det noteras att nu påstådd brist gällande ekonomisk ställning avser ett anbud som kom på andra plats. Bolaget kom först på fjärde plats i utvärderingen. Även för det fall förvaltningsrätten skulle finna att nu aktuell påstådd brist faktiskt skulle föranleda ett ingripande enligt LOU, påverkar detta inte utgången i upphandlingen. Det av bolaget förda resonemanget visar således inte att bolaget lidit eller riskerat lida skada, vilket är en absolut förutsättning för ett ingripande med stöd av LOU. Skäl till ingripande med stöd av LOU saknas därför. Landstinget åberopar avgörande från Kammarrätten i Göteborg i mål nr 3363-09. I det åberopade avgörandet kom anbudsgivaren som ansökte om överprövning på fjärde plats i utvärderingen, som i nu aktuell upphandling.

I Kenny Karlssons CV under rubriken "Arbetslivserfarenheter" har angetts att Kenny Karlsson har arbetat som projektledare inom ventilation sedan 2001. Angivna projektreferenser löper från mars 2006 till januari 2010. En annan bedömning än att anbudet är fullständigt i denna del kan inte göras. Skäl för ingripande med stöd av LOU saknas därför. Även för det fall förvaltningsrätten skulle finna att fråga är om en mindre brist måste denna brist vara av sådan karaktär att den i vart fall inte utgör grund för ingripande med stöd av LOU. Det framgår klart och tydligt dels vilken befattning Kenny Karlsson haft, dels att han under många års tid varit projektledare i större projekt inom området ventilationsentreprenader. Vad gäller påståendet att det saknas en kort beskrivning av projektet är detta felaktigt. Det som angivits är just det som efterfrågats i förfrågningsunderlaget, dvs. en kort beskrivning. Landstinget kan inte finna annat än att det som anges på andra sidan nedersta halvan i Kenny Karlssons CV är i överensstämmelse med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Landstinget ställer sig något frågande till vad bolaget anfört i denna del. De projekt som de korta be-

skrivningarna syftar till är dessutom närmast rikskända som ingen aktör inom branschen inte torde känna till. Landstinget kan överhuvudtaget inte finna att anbudet inte skulle vara fullständigt i denna del. Skäl för ingripande med stöd av LOU saknas därför. Även för det fall förvaltningsrätten skulle finna att fråga är om en mindre brist måste denna brist vara av sådan karaktär att den i vart fall inte utgör grund för ingripande med stöd av LOU.

Landstinget gör som framgått gällande att upphandlingen genomförts i enlighet med LOU. I Regeringsrättens avgörande RÅ 2002 ref 50 anges att de skiftande förhållanden som förekommer i förvärvslivet gör att även upphandlingar som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när. Nu aktuell upphandling omfattar en komplicerad ventilationsentreprenad. Som angetts ovan i detta yttrande existerar inte den perfekta upphandlingen i den mening att den inte skulle vara behäftad med någon brist överhuvudtaget, särskilt inte när fråga är om en entreprenadupphandling med AB 04 gällande. Det torde vara ostridigt i målet att fråga är om en entreprenadupphandling som får anses relativt komplicerad. Även av bakomliggande gemenskapsrätt, LOU och praxis framgår att förfrågningsunderlag, tillämpade utvärderingsmodeller och utvärderingar m.m. som inte är optimalt utformade kan godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 1 § första stycket LOU anges att en leverantör som anser att han lidit skada eller kan komma att lida skada enligt 16 kap. 2 § LOU i en framställning till allmän förvaltningsdomstol får ansöka om åtgärder enligt sistnämnda paragraf.

Enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU ska rätten, om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Handlingarna i målet

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

Punkt AFB.31, Anbuds form och innehåll.

Följande uppgifter skall anges i anbudet.

- Ifylld Å-prislista för Luftbehandlingsinstallationer upprättad enligt svensk Ventilation och Plåtslageriernas riksförbunds å-prislistemall.
- Redovisning Ekonomisk ställning
Intyg SKV 4820 från Skattemyndigheten eller motsvarande intyg utfärdat av myndighet inom europeiska unionen eller inom EES. Intyget får inte vara äldre än tre månader.
- Redovisning av tekniskt kunnande
CV och tre utvalda referensprojekt för projektledare/arbetsledare. CV skall minimum innehålla namn, ålder, kontaktuppgifter, utbildningar, anställningar och befattningar. Referensprojekt för personen med uppgift om befattning i projektet, kort beskrivning av projektet, projektets värde, tidpunkt och plats och åtföljt av kontaktuppgifter (tel nr) till beställarrepresentant.

Punkt AFB.51, Prövning av anbudsgivare.

Krav på ekonomisk ställning.

- AFB.51, anbudsgivaren skall ha ekonomisk styrka att genomföra entreprenaden. Anbudsgivarens årsomsättning inklusive återopande av annans ekonomiska ställning skall uppgå till minimum fyra

gångar anbudssumman (styrks exempelvis med de två senaste årens årsredovisningar).

AFC.2223, Entreprenörens fuktskyddsansvarige.

- Entreprenörens fuktskyddsansvarige skall anges i anbud.

Förvaltningsrättens bedömning

Bolaget begär överprövning av landstingets upphandling avseende luftbehandling för Psykiatrins Hus. Bolaget anför att samtliga anbud, bortsett från bolagets eget anbud, inte uppfyller samtliga av de i förfrågningsunderlaget ställda skall-kraven. Bolaget yrkar att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse genom en ny anbudsutvärdering vidtagits. Vid den anbudsutvärderingen ska TKI:s, Freshs och YIT:s anbud inte utvärderas.

TKI:s anbud

Bolaget anför att enligt AFC.2223 ska entreprenörens fuktskyddsansvarige anges i anbudet. Någon uppgift om vem som är fuktskyddsansvarig framgår inte av TKI:s anbud.

Landstinget anför att det som anges i förfrågningsunderlaget avseende fuktskyddsansvarig har tillkommit av ett förbiseende. Detta framgår även av detta angetts i fel kod i administrativa föreskrifter. Anbuds form och innehåll är något som ska anges i administrativa föreskrifter, AFB.31. I en ventilationsentreprenad finns heller inte något behov av en fuktskyddsansvarig. Det kan även konstateras att endast en anbudsgivare angett fuktskyddsansvarig i sitt anbud.

Av handlingarna i målet framgår att det i AFC. 2223 uppställs ett krav på att fuktskyddsansvarig ska anges i anbudet. Vidare anges i de punkter som anges före och efter AFC.2223 att bl.a. miljöansvarig och kvalitetsansvarig ska anges i anbudet. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av detta att det

inte går att fästa någon vidare hänsyn till landstingets uppgifter om att detta krav tillkommit i förbiseende samt att det angetts under fel kod. Kravet är uppställt såsom ett skall-krav i förfrågningsunderlaget. Landstinget har inte bestritt bolagets påstående att TKI inte angett någon fuktskyddsansvarig i sitt anbud. TKI har därmed inte uppfyllt samtliga av landstinget uppställda skall-krav och bolagets anbud skulle således ha förkastats och inte tagits upp till utvärdering.

Bolaget anför även det intyg, SKV 4820, som inlämnats av TKI är från den 16 februari 2010 och således äldre än de tre månader som föreskrivs i förfrågningsunderlaget vid anbudstidens utgång.

Landstinget anför att skrivningen i förfrågningsunderlaget, AFB.31, p.g.a. ett mindre förbiseende inte kommit att bli optimalt. Det anges nämligen inte hur det tre månaderna ska räknas eller annorlunda uttryckt från vilken tidpunkt tremånadersperioden ska räknas och vid vilken tidpunkt dessa månader har passerats, dvs. då intyget skulle ha blivit för gammalt. Härutöver kan konstateras att efter den 1 januari 2008 har en ny sista mening införts i 9 kap. 8 § LOU som uttryckligen anger att just sådana uppgifter som nu är aktuella är tillåtna att komplettera.

Av förfrågningsunderlaget framgår att SKV 4820 inte får vara äldre än tre månader. Detta krav har angetts under rubriken anbuds form och innehåll. Denna tremånadersgräns torde därmed räknas fr.o.m. det datum anbudet gavs in till landstinget. Landstinget har inte bestritt uppgiften om att TKI:s intyg SKV 4820 var äldre än tre månader när det gavs in till landstinget. Förvaltningsrätten konstaterar därmed att TKI inte heller uppfyllt detta skall-krav. Landstinget har inte påstått att TKI har tillåtits komplettera med ett nytt intyg. Vad landstinget anført om innehållet i bestämmelsen i 9 kap. 8 § LOU ändrar således inte bedömningen.

Bolaget anför vidare att landstinget har angett som skall-krav att ifylld à-prislista för Luftbehandlingsinstallationer upprättad enligt Svensk Ventilation och Plåtslageriernas riksförbunds à-prislistemall ska bifogas till anbudet. TKI har inte bifogat en sådan lista till sitt anbud, utan har av landstinget tillåtits komplettera anbudet med listan. Om en anbudsgivare tillåts att lämna helt nya uppgifter som inte ingetts tillsammans med anbudet rör det sig om en otillåten komplettering.

Landstinget anför att man genom komplettering inhämtat prislista för luftbehandlingsinstallationer upprättad enligt svensk Ventilation och Plåtslageriernas riksförbund à-prislistemall. Landstinget anför att denna komplettering är tillåten enligt 9 kap. 8 § LOU. Enligt administrativa föreskrifterna AFB.31, AFB.52 och AFB.611 ska inte heller denna prislista utvärderas. I administrativa föreskrifterna AFB.52 och AFC.611 anges klart och tydligt att à-priser som ska redovisas i anbudsformuläret är de priser som ska utvärderas. Fråga är således om en uppgift som inte ska beaktas i vare sig kvalificeringsfasen eller utvärderingsfasen.

Förvaltningsrätten konstaterar att den komplettering som TKI tillåtits göra avser en uppgift som inte tidigare bifogats anbudet. Landstinget har, genom att tillåta denna komplettering, handlat i strid med likabehandlingsprincipen och denna komplettering skulle rätteligen inte ha fått ske. TKI har därmed inte uppfyllt skall-kravet gällande bifogad à-prislista.

Freshs anbud

Landstinget har inte bestritt bolagets påstående att Fresh inte angett någon fuktskyddsansvarig i sitt anbud. Förvaltningsrätten finner därmed inte skäl att göra en annan bedömning än vad som ovan gjorts gällande TKI:s anbud. Därmed har Freshs anbud inte uppfyllt samtliga i upphandlingen ställda skall-krav och skulle således inte ha utvärderats.

Bolaget anför vidare att Fresh inte uppfyller kravet på ekonomisk ställning. I förfrågningsunderlaget anges under AFB.51 att leverantören ska ha en årsomsättning som uppgår till minst fyra gånger anbudssumman. Av de årsredovisningar Fresh bifogat till sitt anbud framgår att bolaget inte uppfyller detta krav. Landstinget har inte bestritt bolagets påstående. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av ovanstående att Fresh inte heller uppfyller skall-kravet i AFB.51 angående anbudsgivarens ekonomiska ställning.

Bolaget anför att Fresh anbud inte uppfyller kravet på bifogad à-prislista. Fresh, har tillika TKI, kompletterat med denna uppgift senare. Förvaltningsrätten finner inte skäl att göra en annan bedömning än den som ovan redovisats avseende TKI:s komplettering av sitt anbud.

YIT

Landstinget har inte bestritt bolagets påstående att YIT inte angett någon fuktskyddsansvarig i sitt anbud. Förvaltningsrätten finner inte skäl att göra en annan bedömning vad som ovan gjorts gällande TKI:s anbud. Därmed har YIT:s anbud inte uppfyllt samtliga i upphandling ställda skall-krav och skulle således inte ha utvärderats.

Bolaget anför vidare att den CV, gällande Kenny Karlsson, som YIT bifogat sitt anbud inte uppfyller kraven i AFB.31 då den inte innehåller information om vilken befattning Kenny Karlsson haft i referensprojekten samt inte heller någon kort beskrivning av projektet.

Landstinget anför att det i Kenny Karlssons CV angetts att han har arbetat som projektledare inom ventilation sedan 2001. Angivna projektreferenser löper från mars 2006 till januari 2010. Det framgår klart och tydligt dels vilken befattning Kenny Karlsson haft, dels att han under många års tid varit projektledare i större projekt inom området ventilationsentreprenader.

Vidare har i förfrågningsunderlaget efterfrågats en kort beskrivning av projekten som gäller som referenser. Landstinget kan inte finna annat än att det som anges i Kenny Karlssons CV är i överensstämmelse med vad som anges i förfrågningsunderlaget.

Uppgifterna i Kenny Karlssons CV är kortfattade såvitt gäller projektreferenserna. Förfrågningsunderlaget kräver emellertid inte annat än en kort beskrivning. Vidare framgår Kenny Carlssons befattning i CV:t. Förvaltningsrätten finner därför att bolaget inte förmått visa att den CV som bifogats YIT:s anbud inte skulle uppfylla de krav som anges i AFB.31. Bolagets talan kan således inte vinna bifall på denna grund.

Sammanfattande bedömning

Enligt förvaltningsrättens mening gör sig proportionalitetsprincipen inte gällande vid prövningen av om skall-kraven är uppfyllda eller inte. Då övriga anbudsgivare således inte uppfyllt samtliga av de i förfrågningsunderlaget angivna skall-kraven och då bolaget genom landstingets handlande lidit, eller i vart fall riskerat att lida skada, ska upphandlingen rättas på så sätt att en ny utvärdering ska göras med bortseende från TKI:s, Freshs och YIT:s anbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)

Peter Lif
rådman

Målet har föredragits av Andreas Lund.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU